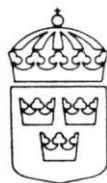

Motion till riksdagen

1987/88:Ub221

av Alf Svensson(c)

om skolmåltidsverksamheten

Mot.
1987/88
Ub221—228

Sedan 1946 då kommunala bidrag för att starta skolfrukost infördes genom riksdagsbeslut har samhället genomgått stora förändringar. Sådana samhällsförändringar som ändrad familjestruktur, ökad förvärvsfrekvens bland kvinnor, nya matvanor m. m. påverkar också skolmatens roll. En SIFO-undersökning visar att endast ca 14 % av befolkningen numera äter enligt traditionellt mönster med fasta måltidsvanor och hela familjen samlad. Familjemedlemmarna äter på olika tider mer eller mindre oberoende av varandra. Man äter snabbt utan att bry sig så mycket om smak eller tillagning. Konsumtionsstatistiken visar också att konsumtionen av näringsmässigt undermåliga livsmedelsgrupper kraftigt ökat under de senaste decennierna.

Matvanornas betydelse för hälsa, välbefinnande och prestationsförmåga är väl belagt genom undersökningar. Måltider med högt proteininnehåll har t. ex. visats hjälpa till att höja uppmärksamhet, kreativitet och minneskapacitet. En bra frukost och skollunch är nödvändiga förutsättningar för att eleverna skall kunna tillgodogöra sig undervisningen så bra som möjligt. Då så många som upp till 25 % av skolbarnen inte äter frukost är skolmaten nu viktigare för elevernas matstandard än tidigare. Mot denna bakgrund är det mycket beklagligt att skolmatens standard tillåtits sjunka under senare år.

Under 1980-talet har kommunerna tvingats till kraftiga nedskärningar och besparingsåtgärder.

Inom skolmåltidsverksamheten har utgifterna för livsmedel blivit det främsta sparobjektet, eftersom lokalkostnader och personalkostnader är svåra att påverka på kort sikt. Under samma period har livsmedelspriserna stigit kraftigt, vilket lett till att anslagshöjningarna för skolmaten endast räckt till att kompensera för knappt hälften av de ökade livsmedelskostnaderna.

Enligt de näringsrekommendationer som utfärdats av statens livsmedelsverk bör skollunchen ge ca 30 % av det dagliga näringsbehovet. Lantbrukarnas Riksförbund har i en undersökning visat att livsmedelskostnaderna per portion i dag på många håll är för låga för att kunna uppfylla dessa rekommendationer. För att uppfylla dem skulle utgifterna för livsmedel behöva öka från 4:83 till 6:50 kr./portion. Vid en jämförelse med motsvarande kostnader för andra offentliga inrättningar visar det sig att skollunchen kostar mindre än hälften av något jämförbart alternativ vilket är mycket otillfredsställande.

Matstandarden påverkas också av hanteringen. Det är mycket vanligt att maten tillagas i stora centralkök vilket medför att mer än hälften av landets

skolor får sin skollunch serverad i kantiner. Hanteringen innebär långa varmhållningstider som försämrar matens utseende, smak och näringsvärde. Detta i kombination med att miljön i skolmatsalen på många håll är otrivsamt, bullrig och stressig har lett till att skollunchen ofta utsatts för klagomål och att en del elever föredragit kiosken eller cafeterian framför skolmatsalen.

Det är nödvändigt att skolmåltidsverksamheten ses över i hela landet så att en jämn och hög kvalitet vad gäller livsmedlen, inramningen, schemalagningen m. m. uppnås.

Hemställen

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs att riksdagen hos regeringen begär att skolöverstyrelsen får i uppdrag att lämna kommunerna föreskrifter och anvisningar angående utformningen av skolmåltidsverksamheten.

Stockholm den 20 januari 1988

Alf Svensson (c)